

~~RE 224~~

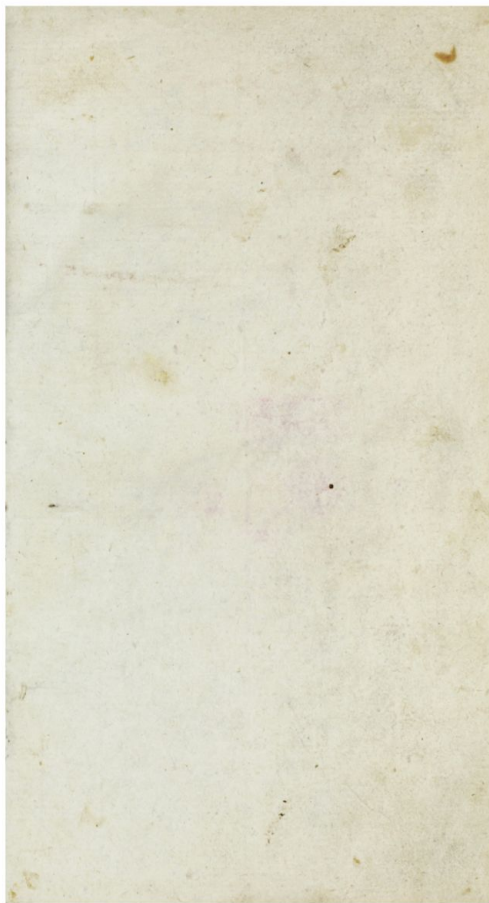
~~364~~

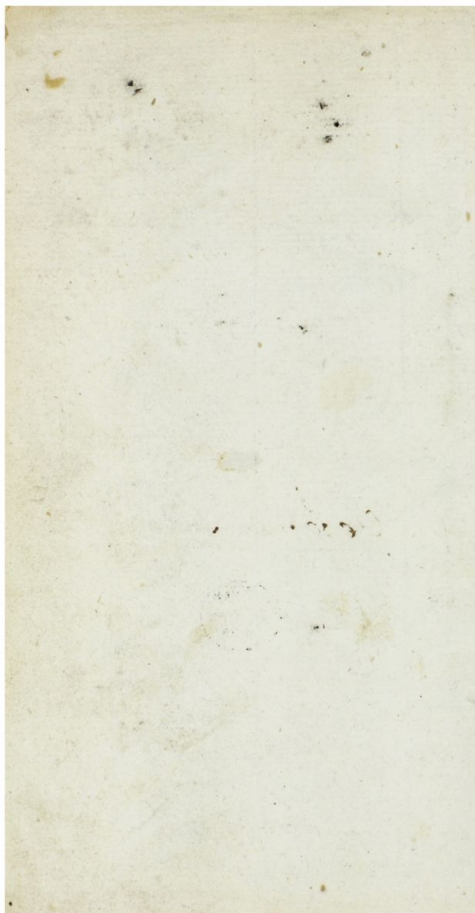
~~1891~~

~~Pfeifer Manótol
vétel~~

E. R.

780/a

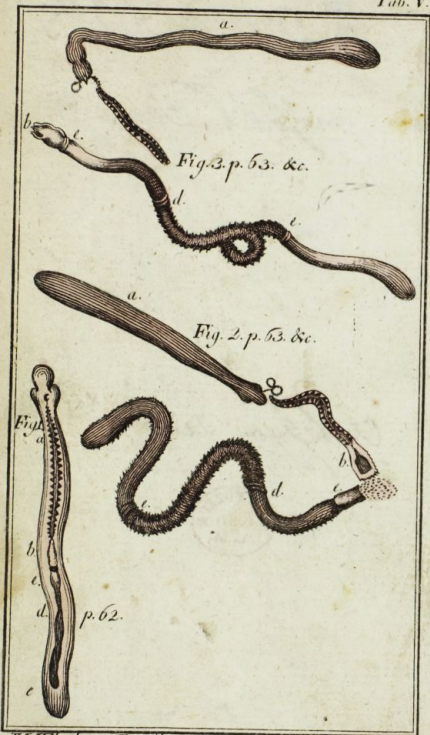
QUODLIBET

második Darabja.

Szekfű Győző

22

IV. Theil von B. allg. N.

VITKOVICS MIHÁLY
BARÁTOMHOZ.

L. eleg. m

1174.

*Korinty Terentz
által.*

SZÉPHALOM,

1811.

Koll 1. 1T + cl. m.
Koll. 2. Cholona
Koll 4. 1T. (Héner?)
Koll 11. 2T.

922 RE

M 814.367

POETAI EPISTOLA
VITKOVICS MIHÁLY
BARÁTOMHOZ,
A
BUDAI GÖRÖG PÜSPÖKSÉG' CON-
SISTÓRIUMI-FISCÁLISÁHOZ,
AZO N FELEKEZETBŐL ELSŐ, SŐT MIND EDDIG
EGGYETLEN ÍRÓNKHOZ.

17. cl. metr.

Komám - Uramnak ott fenn rossz napot
Csinála az, a' kit egykor olly mohon
Tett volt felévé; 's a' szegény Öreg
— Min kaptak-öszve, könnyen képzeled —
Kínjában egybe gyűjti fellegeit,
'S eldurczúlt barna vad szemöldökével
Int, hogy szakadjanak. Szakadnak ők,
Mintha a' Deukálion' 's Pyrrhája' népét
Most másod ízben volna előlni kedvek.
A' Csattogónak lángoló nyilai
Felettem egymást - üzve hulltanak.
De Júpiter kíméli híveit,
'S csak a' gonoszt sújtja és a' vakmerőt;
'S baj 's sérelem nélkül beérkezém,
'S szállást fogék a' Szürke-ló' szügyében.

A' város' úczájit mind elboritá
A' szörnyü itélet' árja; nem különben
Folyt az, mint a' midőn az Ung' vizeit
Szökére festi a' Mármaros' sara.
Én ablakaimból néztem a' veszélyt,
Melly barmot és a' búzás sok szekér'
Gubába - burkolt bús gazdáját érte.
Jön a' Cseléd. — *Eggy nem - tudom - ki*
akarna. . .
„Vásáros? Úr?“ *Sem eggy' sem más'.*
„Eresszd - be.“ —
Belép. Pislongok. Bojtos pipaszár
'S sallangós kostök... — „Kit keressz,
Uram?“
Én? téged! „Nincs szerencsém...“ *Vár-*
va vártam
Rég olta az órát, mely engem hazánknak
Legerdemesbb és legdicsőbb fija'
Szemléletére méltóztatni fog. —
(Mint a' ki titkos csínyán rajta veszt,
Úgy borzadék - meg, 's a' hőség kivert)
'S fejével eggyet billent, de a' derek

Hajolni nem tanúlt. — „Humillimus!

„’S szabad tudaklani érdemes nevét?“

Högyészi Högyész Máté, alázatos

’S legkissebb szolgád, leghűbb tisztelőd

„’S lakása?“ *Máté-Szalka.* — Széket át
Cselédem, és kifordúl. Ultetem.

Nem ül. — *Elallhatok, ’s örömmel állók*

Töröm magam’, mint kezdjem a’ beszédet

’S tárgyától melly fortéllyal vonjam - el.

„’S az Úr is a’ vásárra?“ *Sőt nekem*

Nemesbbek vágyásaim: Tudósainkat

Óhajtom látni, kik gyakorta nagy

Seregben szoktak itten megjelenni.

„A’ Nyírben terme jól a’ búza, rozs?“

Nem szinte rosszúl. Hözzülök sokakka

Font-össze már a’ legszorosbb barátság

’S örültek Énnekem, mint én nekik.

Ez a’ szerencse, melly most ér, került.

De végre megvan! Látlak, ’s lángomat..

„Nagyítva látni a’ mások’ érdemét

„A’ tévedésnek egyik szép neme;

„’S ez a’ szerény érzés a’ gyenge kort

„ Leginkább ékesíti. Gondolom,
„ Szathmár ismerni fogja annak becsét,
„ Kit e' szokatlan érdem fényesít.
„ Szolgálsz, Uram? “ *Nem; én magam-*
nak élek.

„ Szép! és igen rút együtt! Arra just
„ Csak az kap, a' ki másnak éle már.
„ 'S hidd, a' ki másnak él, magának él.“
'S az gáncsol é, kinek példája véd?

„ Igaz lehetne gáncsom, bár talán
„ A' vétkes példa kárhoztatna is.
„ A' férjfi kor' legelső éveiben
„ Megtettem a' mit kelle, 's ment vagyok;
„ Hajló koromban illő megpihennem.“

Ravaszkodol; de nem méggy semmire.
Mint Anteuscht kapá-fel Herkulesch,
Úgy kap karom fel messzére a' neked
'S nekem nem-honni föld' al gondjaitól.
Szólj a' hogy' illik. Anch' io Pittore!
Elrettenék Energuménuszom'

Képétől és hangjától. Jaj szegény
Bordáimnak, Antaeusszá ha tesz!

Mondám, 's főt hajték a' Pittor' előtt.

A' rettenés feloldja a' néma nyelvet,

'S hazudni 's hízelkedni megtanít.

Nem tudtam eddig: illő, tudjam én is.

„ 'S Poéta az Úr? “ ezt kértem. *Pászto-
raink*

Mondják; de nekik hinni nem merek.

„ Oh szép! igen szép! Úgy Szathmár kö-
déből,

„ Mellyben Sylvester olta volt, kikél.

„ Tiszánk magyar dalt még önn gyerme-
kétől

„ Nem halla; mert Szabó, Gvadányi, Földi

„ Vendégek voltak szélein, 's az Ágisz'

„ Dallója rég' elhagyta Berczelét.

„ Le lesz törölve e' szenny majd általad,

„ 'S büszkén fog árkán a' zengő szaladni.

„ Ha nem veszed bántásnak: kit vevél

„ Vezérül a' szép pályán? Rájnis e

„ Példányod, és Szabó? Dayka é, 's Vi-
rág? “

Rettentve néze rám ismét szeme,

’S elhallgaték. „ Mi baj? nem értelek;
„ Szólj! “ — fútt, ’s törölte gyúladt hom-
lokát. —

„ Mi baj? nem értelek; szólj! “ *De hát
neked*

*Sarcasmusch é mind trva mind beszéd-
ben*

*Leginkább kedvelt tónusod? „ Hogyan? “
Vagy engemet van kedved öldökölni?*

„ Hogyan? “ *Hogyan ’s hogyan! És még
h o g y a n*

*Azon felül! Szólj úgy a’ hogy’ ma-
gyarnak*

*Magyarhoz illik; e g g y nyájban va-
gyunk.*

„ Uram, nem értem e’ neheztelést.

„ Megvallom: a’ kedv’ szesszenései

„ ’S játékos hangja, melly simongva kar-
czol,

„ Kedvesbb előttem mint az a’ komolyság,

„ Melly latra teszi gondosan szavát,

„ ’S szökellést adni fél a’ gondolatnak.

„ De én csak ott enyelgek, a' hol illő,
„ És a' hol értenek; biztos barátim
„ Kedvezve hallják kényem' hangjait.
„ Hol kell, nálamnál senki nem komolybb.“
És még is azt a' Négyet példaképen..?
„ Mit? hogy'? „ *Hisz azt magyarnak...*

Nem hiszem...

Ingerlesz! — Csak most értém a' bolondot. —

Kilökjem? ah! de folytatá szavát.
Magyarnak én azt ismerem, 's csak azt,
'S nem senkit, senkit! mint azt, a' kinek
Szép nyelve még nincs elkeverve mással.
Ki nem szorúl a' vendég' maszlagára,
Henőcsöt útál, 's gondolatjait
Tisztán 's tekervény nélkül mondja - ki;
Magát a' nyelv' urának nem hiszi,
Nem szabja a' törvényt, új szót nem fa-
rag,
De a' régít érti, 's tiszteli a' szokást.
Úgy ír a' hogy beszéll — eggy szóval:
a' ki

*Köztünk lett , köztünk nőtt , köztünk
maradt - meg.*

„ ’S ezek szerint a’ Négy...? “ *Rossz
Verselők!*

„ Én őket jóknak nézem, bár közöttünk
„ Nem lettek és nem nőttek ’s nem ma-
radtak. “ —

Tüzem lohadt ’s az álnokságok’ atyja,
A’ vén Csábító! a’ ki énutánam,
A’ mint tudod, hol egy hol más alakban
Kísértve kullog, azt sugá tanácsúl,
Hogy a’ legénykének vetnék csapot.

’S én, a’ ki hü Tanácsnokom’ hijába
Nem szoktam sugni hagyni, teljesítém. —
„ Engedsz egy kérdést? “ így szólék. —

Parancsolj.

„ Midőn belépél, engem a’ haza’
„ Fő Nem - tudom - mijének mondogattál.
„ Minek tekint az engem, a’ kinek
„ Rossz Író ez a’ Négy? fejtsd - meg tit-
kodat! “

Mindég kötődöl! ’S azt hiszed talán,

*Hogy én nem értem, hogy magasztalá-
said*

Mellyekkel rólok írva szóllsz, döfések?

Valóknak őket csak Mihók veszi.

*Nem mersz beléjek kötni, 's lopva súj-
tod! —*

*Megszégyenülve rogytam - öszve, 's nem
volt*

Eröm elfedni a' döbbenést. Azonban

Eggy nagy rakás vers asztalomra hág.

*Hol vette, nem tudom. Gyors forgatással
Szaladt-el rajta végig, 's, Itt van! ugy-
mond;*

Reá találtam; ennek nyújtod figyelmed?

„„ Az Istenek nagy Gyűlést hirdetének

A' Szengellér'-hegyén, 's Arpád Királyunk

A' nemzet' Írójit mind bémutatta.

Jobbra a' Poéták, balra a' Prósaisták

Fogának helyt, és íme Júpiter

Tüzet lobogtat, 's mond: Eredjetek,

Amott van a' tárgy; lássuk, ki a' legény!

Előjön a' szakálas Regyekrel,
 Futásnak indul, 's ah, — orrára esik!
 Előkerül köszvényes lábain
 Sylvester, futni kezd, 's — orrára esik!
 Előkerül Tinódi jó Sebestyén,
 Bűdöslük a' bortól, 's — orrára esik!
 Fut Pesti Gábor is, 's — orrára esik!
 Dúdolja Ilosvai Toldinak bikáját,
 Halad, szökik, 's ah, most! — orrára esik!
 Így Szenczi - Molnár, és Filiczkiye;
 Így Zrínyi Miklós Bán, és Gyöngyösi;
 Így a' szegény *Beniczki Uram*, 's azok
 Kik a' poétai Krónikában élnek.
 De végre előjön Gyárfás, 's rókaprémm
 Tógáját ölbe fogja, megszabad,
 A' szem sem éri, 's nézzd, — a' tárgy övé!
 'S lett 's nőtt 's maradt! ezt zengi Júpiter,
 És Júpiterrel a' Gellér'-hegye! “ “

„Bizony szép! mondhatom; már ez bi-
 zony szép!

„Kegyetlenül szép! 'S mind a' költemény

h! Mind a' kidolgozás! 'S a' vers kecses! "—
aréja nőttön nőtt az emberemnek.
e, mint gyakorlott mester, tetteté. —
s! *S ím, itt Pázmányról! monda; kérlek,*
halld ezt:

„ „Hogy Pázmány magyarul alkalmasint
tuda,
Tekintsd hol született, 's többé nem lesz
csuda.
Szülte volna Eger, Győr, Soprony, Pécs,
Buda,
Úgy szóllana mint szóll síp mellett a'
duda.

De mivel az a' táj szülte nemzetünknek,
Melly szüz birtokában vagyon szép nyelv-
vünknek,
'S fel nem vette rongyát irhás zsellérünk-
nek:
Nagy méltán tarthatjuk egyik fő díszünk-
nek. " "

„Hogy téged a' gonosz....!“ mondta
magamban.

De ím nyílik ajtóm, 's a' cseléd jelenti,
Hogy Pipszem érkezik; nem lé! szobát,
'S vendégem lenni vágy. „Ez kelle!
mondám;

„Hadd jöjön; ő most kétszerestt Apollóm
„Isméri az Úr Dezsőffyt? Ő Virágnak
„Dühödt barátja, 's érte botra kél.
„Tréfálni a' Gróffal...“ *Gro-óf?*

„De Gróf! 's barátiért
„Botot nem kimél. Jó lesz elszelelni.“
Az én emberkém kapja verseit
'S szalad, 's az ajtóban Pipszembe botlik.
Sikoltva mégy a' grádicsnak 's lefordúl.
Tolvajnak véli minden; öklözik,
Rugják, ütik, verik. De ő kiált:
Köztünk lett! köztünk nőtt! köztünk ma-
radt-meg!

Barátom, egy szót, egy okost! elég
Volt eddig dévajkodni; van határ

Mindenben; — valld - meg : Mint zengett
fülednek

Ez a' közöttünk lett, nőtt és maradt?

Oh! ird könyvedbe, 's mondd - el regge-
lenként

Es a' midőn az álom ágyba csal,

Hogy téged a' kettős hegy' bérczeitől

Högyészi Högyész Máté tiltva tart.

Haszontalan! te nem levél közöttünk,

'S Szemerével, vélem, 's kedves Kölcseym-
mel

Mételytelen mezőkön nem legelsz.

Egernek nőttél zajgó habjai mellett;

'S atyád továbbad azt a' bölcseséget,

Melly Szent-Cyrrillről 's társáról maradt,

Budai felének jött tanítani.

Te léssz az első, kit később Horányink'

Tisztelve fog nevezni, hogy hazánk'

Nyelvét, mint annak méltó gyermeke,

Pápáink' tüzenél gyúlt szívvel szeretted;

'S feleid között az első, sőt korunkig

Eggyetlen voltál, a' ki azt műveléd.

De elég akarni? Ah! Meséidet,
Mellyekre Lessing is javalva nézne,
'S Epigrammáidat gúnyolva fogja,
Recenseálni Högyész, 's elbeszéli
Hogy itt 's ott, és emitt 's amott, 's te-
mérdek

Más 's más helyekben vétkeket követtél;
Mert (a' mit sajnál) vétekben születnél!
A' könyvesinálást hagyd nekünk, 's rohanj
Rengő karokkal mátkád' szép keblébe,
'S csókjaiddal hintsd - el φοβεροτατῶς.

#12
Eleven csötlem
PRÓBA-TÉTELEK,

MELLYEKET KÉSZÍTETT

Arva
SZÉKELY JÓZSEF

DEBRETZEN

Dör-Laräng
M. D. CCC. IV.

PEST

FÜSKÜTI LANDEP